
EBA/WRG/2013/01

12. december 2013

Advarsel til forbrugere mod virtuelle valutaer

Sammendrag

Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) udsender denne advarsel for at sætte fokus på de mulige risici, man kan stå over for, hvis man køber, besidder, eller handler med virtuelle valutaer, såsom Bitcoin. Virtuelle valutaer fylder fortsat medierne og bliver mere og mere populære.

Man skal være opmærksom på de risici, der er forbundet med virtuelle valutaer, bl.a. risikoen for at miste sine penge. Der findes ingen lovgivningsmæssige garantiordninger, der dækker tab, hvis en platform, som handler eller opbevarer valutaer, misligholder sine forpligtelser eller ophører med sine aktiviteter.

EBA er i øjeblikket ved at undersøge alle relevante emner vedrørende virtuelle valutaer for at afdække, om virtuelle valutaer kan og bør reguleres og overvåges, og i mellemtiden rådes brugerne til selv at sætte sig ind i de risici, der er forbundet med dem.

Hvad er virtuelle valutaer?

En virtuel valuta er en form for uregulerede digitale penge, der ikke udstedes eller garanteres af en centralbank, og som kan fungere som betalingsmiddel. Virtuelle valutaer har antaget mange former og begyndte som valutaer i online computerspilmiljøer og sociale netværk, hvorfra de udviklede sig til betalingsmidler, der accepteres "offline" eller i "det virkelige liv". Det er nu i stigende omfang muligt at bruge virtuelle valutaer til betaling for varer og tjenesteydelser hos detailhandlere, restauranter og forlystelsessteder. Disse transaktioner pålægges ofte ikke nogen gebyrer eller afgifter, og involverer ikke en bank.

På det seneste har den virtuelle valuta "Bitcoin" sat scenen for en ny generation af decentraliserede, peer-to-peer virtuelle valutaer - ofte også omtalt som kryptovalutaer. I kølvandet af denne valutas seneste vækst er fulgt dusinvis af andre virtuelle valutaer.

Hvordan fungerer det?

Ved brug af f.eks. Bitcoin kan virtuelle valutaer købes på en handelsplatform, der bruger traditionelle valutaer. De overføres dernæst til en personlig Bitcoin-konto, kaldet en "digital

tegnebog". Forbrugerne kan med denne konto sende Bitcoins online til alle, der er villige til at tage imod dem, eller konvertere dem tilbage til traditionelle "fiat-penge" (f.eks. euro, pund eller dollar).

Der skabes nye Bitcoins online ved hjælp af computerintensiv software, kendt som "Bitcoin miners". Denne software gør det muligt for forbrugere at "mine" (udvinde) små valutabeløb ved løsning af bevidst komplekse algoritmer. Stigningen i pengeforsyningen ligger fast, så der kun frigives små beløb over tid.

Hvilke risici skal du være opmærksom på?

EBA har kortlagt flere elementer og risici, som du bør være opmærksom på, når du køber, opbevarer, eller handler med virtuelle valutaer.

Du kan miste dine penge på handelsplatformen

For at skaffe dig virtuelle valutaer kan du købe valutaer direkte fra nogen, der ejer dem, eller gennem en handelsplatform. Disse platforme er typisk uregulerede. Der er eksempler på, at en række handelsplatforme er ophørt med deres aktiviteter eller er gået fallit - i visse tilfælde på grund af hackerangreb fra tredjeparter. EBA kender til eksempler på forbrugere, der har haft betydelige tab på disse platforme.

Du bør være opmærksom på, at handelsplatforme ikke er banker, der tager imod virtuelle valuta som et indlån. Hvis en handelsplatform taber penge eller går konkurs, findes der ikke nogen regler – f.eks. en indskudsgarantiordning –, der dækker tab, som du måtte have lidt på handelsplatformen, heller ikke selv om platformen er registreret hos en national myndighed.

Dine penge kan blive stjålet fra din digitale tegnebog

Når du har købt virtuel valuta, gemmes den i en "digital tegnebog", på en stationær computer, en bærbar computer eller på en smartphone. Digitale tegnebøger har en offentlig nøgle, samt en individuel nøgle eller adgangskode, der giver dig adgang til dem. Imidlertid er digitale tegnebøger sårbare over for hackerangreb. Lige som med traditionelle tegnebøger kan du også få stjålet penge fra din digitale tegnebog. Der har været rapporter om tilfælde, hvor forbrugere har mistet virtuelle valutaer for over 1 mio. USD med kun ringe udsigt til at få dem tilbage.

Hvis du derudover mister din nøgle eller adgangskoden til din digitale tegnebog, kan din virtuelle valuta gå tabt for bestandigt. Der findes ikke nogen centrale myndigheder, der registrerer adgangskoder eller udsteder nye.

Du er ikke beskyttet, når du bruger virtuelle valutaer som betalingsmiddel

Hvis du bruger virtuelle valutaer til at betale for varer eller tjenester, er du ikke beskyttet af nogen af de rettigheder i henhold til EU-lovgivningen, som f.eks. findes for overførsler fra en traditionel bank eller anden betalingskonto. Uautoriserede eller ukorrekte debiteringer fra den digitale

tegnebog kan derfor normalt ikke tilbageføres. Der er heller ikke altid garanti for, at virtuelle valutaer accepteres af detailhandlere. Dette afhænger af deres egen vurdering og/eller de indgåede aftaler, som kan ophøre på et hvilket som helst tidspunkt og uden noget varsel.

Værdien af din virtuelle valuta kan ændre sig hurtigt og endda falde til nul

Kursen på Bitcoins og andre virtuelle valutaer er steget kraftigt. Dette har foranlediget nogle forbrugere til at investere i dem. Man skal dog være klar over, at værdien af virtuelle valutaer har været meget volatil, og de kan let både falde og stige i værdi. Såfremt en bestemt virtuel valuta falder i værdi, f.eks. hvis en anden valuta bliver mere populær, kan det meget vel være, at dens værdi falder kraftigt og vedvarende.

Valutaernes kursvolatilitet har betydning for dig, hvis du køber virtuelle valutaer som et betalingsmiddel: I modsætning til penge, der indbetales til en traditionel bank eller på en konto i en traditionel valuta, kan du ikke være sikker på, at værdien af dine virtuelle valutaer generelt bliver ved med at være stabil.

Transaktioner i virtuelle valutaer kan misbruges til kriminelle aktiviteter, herunder pengevidvaskning

Transaktioner i virtuelle valutaer er offentlige. Det er ejerne og modtagerne af disse transaktioner ikke. Transaktionerne kan stort set ikke spores og giver forbrugere af virtuelle valutaer en høj grad af anonymitet. Det er derfor muligt, at netværket af virtuelle valutaer vil blive anvendt til transaktioner, der forbindes med kriminelle aktiviteter, herunder pengevidvaskning. Dette misbrug kan komme til at berøre dig, fordi politimyndigheder kan beslutte at lukke handelsplatforme og forhindre, at du får adgang til eller kan trække penge ud fra den platform, der opbevarer dem.

Du kan blive skattepligtig

Du bør være opmærksom på at besiddelse af virtuelle valutaer kan have skattemæssige konsekvenser i form af f.eks. moms eller kapitalvindingskat. Du bør overveje, om du er underlagt skattepligt i dit land, når du bruger virtuelle valutaer.

Hvad kan du gøre for at beskytte dig selv?

Vi anbefaler, at du, hvis du køber virtuelle valutaer, sætter dig grundigt ind i og forstår deres særlige karakter og egenskaber. Du bør ikke bruge flere "rigtige" penge, end du har råd til at miste.

Du bør udøve samme varsomhed med din digitale tegnebog, som du ville gøre med din traditionelle tegnebog eller pengepung. Du bør ikke opbevare store beløb i den i længere tid, og du bør sørge for, at den opbevares sikkert og sikret. Du bør også sætte dig ind i ejerforhold, forretningsmodel, gennemsigtighed og den offentlige opfattelse af de handelsplatforme, som du tænker på at bruge.